

ŽIVOT A ODBOJOVÁ ČINNOST ARNOŠTA KOŠŤÁLA, HOTELIÉRA NA VESELCE (26.6. 1904 – 2.7. 1942)

Vítězslav PRCHAL – Slavomír HORÁK

Jméno tohoto pozoruhodného muže není v obecných dějinách příliš známé, ani ve školách se o něm nedozvíme. Kdo to vlastně byl? Kdy žil? Co dělal? Čím byl významný? To jsou otázky, na které si předsevzal odpovědět následující příspěvek. Už v úctě k tomu, který má své nezastupitelné místo v dějinách Pardubic.

Nejprve pár řádků o jeho mládí. Narodil se 26. června 1904 v Polici nad Metují, asi 15 km severně od Náchoda, kde jeho otec Josef Košťál vlastnil hostinec.

Josef Košťál sám pocházel z Plotiště nad Labem (dnes okrajová část Hradce Králové) - narodil se 1.11.1878 jako nejstarší syn 6 dětí místního hostinského, od kterého později převzal tradiční rodinnou živnost. Josefovi bylo 25 let, když se mu a jeho manželce Anně narodilo první dítě – syn Arnošt. Anna Košťálová, Arnoštova matka, se narodila 7.7.1877. Rodným jménem byla Šrůtková a pocházela z rodu Mojžíšů z Náchoda. Odtud pochází také křestní jméno Arnošt, protože se tam tak všichni jmenovali po mnoho generací.

Josef Košťál si pronajal od Františka Kašpara, otce našeho prvního českého aviatika Ing. Jana Kašpara, hotel Veselka. Bylo to mimochodem ve stejném roce, kdy Janův „aeroplán“ poprvé vzlétl. Roku 1910 se tedy šestiletý Arnošt spolu s rodiči přestěhoval do Pardubic.

Mluvíme-li zde o hotelu Veselka, je nutné zmínit ještě jednu událost. Dne 11. prosince roku 1917 uzavírají Josef a Anna Košťálovi s Ing. Janem Kašparem, který mezitím zdědil Veselku po zemřelém otci, trhovou smlouvu, kterou Ing. Kašpar *“prodává a odevzdává a tímto již prodal a odevzdal hostinec č.p. 76 hotel zvaný „Veselka“ v Pardubicích se stavební parcelou č.kat. 249 a zahradou č.kat. 252 ... se vším, co v nemovitostech těch hřebem, maltou, vápnem, hlínou, železem, dřevem neb jinak se zdí, stropem,*

střechou, podlahou, zemí neb jinak jest spojeno a připevněno, nejen se vším zákonným příslušenstvím, ale i se vším tam v době smlouvy nacházejícím se hostinským i hotelovým příslušenstvím a zařízením, jak to tam nyní vše stojí, leží a se nalézá, se všemi právy a výsadami, jmenovitě i s výsadou radikovaného oprávnění hostinského v celém rozsahu pánům manželům Josefu i Anně Košťálovým...”¹⁾ za cenu tržovou 550 000 K. Na srážku tržové ceny na sebe manželé Košťálovi přebrali též placení dluhů, jimiž byl objekt zatížen, ve výši 148 344 K 85 h. Částka to jistě nebyla zanedbatelná a v této souvislosti není zcela bez zajímavosti, že hned druhý den po koupi hotelu si Košťálovi u Městské spořitelny král. kom. města Přelouče (mimochodem právě tento ústav měl na Veselce největší pohledávky) půjčují obnos 152 000 K a zatěžují tak hned zpočátku hotel dalšími dluhy. Nutno podotknouti, že se splácením dlužných částek, které se Josef Košťál zavázal platit, se velmi dlouho potýkal ještě i syn Arnošt.

V letech 1919 – 1921 navštěvoval Košťál junior obchodní akademii v Chrudimi²⁾, kterou však nedokončil, především z prospěchových důvodů³⁾. Nebyl sám – spolu s ním bylo z podobných příčin nuceno chrudimskou školu opustit dalších 10 studentů. Nedlouho nato se však mladý Košťál objevuje na hotelové škole v Dráždanech, aby pokračoval ve šlépějích svého otce a mohl zdědit právě rekonstruovanou Veselku, jejíž přestavba byla otcem Josefem dokončena roku 1925. Díky četným otcovým kontaktům se mu dostalo vynikající praxe ve výborných hotelech gastronomické velmoci Francie – např. v Paříži nebo v Nizze (dnešní Nice), kde v té době reprezentoval českou školu hotel “Školník”. Po působení v tomto středisku rekreace smetánky Evropy nabíral dále číšnícké zkušenosti v Londýně.

Je tedy jasné, že, navzdory jistým počátečním neúspěchům, které je možné přičíst na vrub nešťastně zvolenému směru vzdělávání, byl Arnošt velmi erudovaný člověk. Kromě francouzštiny a angličtiny, které si osvojil

1) Katastrální úřad města Pardubice, Sbirka listin 1917, č.d 1806/17

2) Podle dopisu pana Arnošta Košťála ml. ze dne 29.4.1996. Zde se jeho výpověď liší od zdroje MUDr. Jičínského, který uvádí, že vychodil pardubické gymnázium. Naše další bádání v tomto směru však jednoznačně potvrzuje informace pana Arnošta Košťála ml.

3) V prvním pololetí školního roku 1920 - 1921 obdržel mladý Arnošt sníženou známku z mravů za „nekázeň a neustálé vyrušování v hodinách“. Na konci školního roku pak propadl z českého jazyka, angličtiny, chemie, chemické technologie a z účetnictví. K reparátu nebyl patrně pro vysoký počet nedostatečných připuštěn, ve třetím ročníku se již neobjevuje.

na svých praxích, ovládal také němčinu a italštinu. Pod vlivem událostí 2. světové války se začal roku 1941 také učit rusky.

Do styku se zelenou uniformou přišel kromě základní vojenské služby ještě za mobilizace v roce 1938, a to v Čáslavi. Díky známým událostem se však brzy vrátí. Některé naše zdroje však uvádí, že vůbec nebyl ani přijat díky své krátkozrakosti, která je nepopiratelná.⁴⁾ Zde se můžeme letmo dotknout jeho fyzických předpokladů: byl asi 173 cm vysoký, ve výborné fyzické kondici, kterou si, jak bude ještě zřejmé, pravidelně udržoval. Trpěl však kromě již uvedené krátkozrakosti ledvinovými kameny.

Bylo to 24.4.1928 v Praze, kdy si mladý Košťál řekl své “Ano” s Jarmilou Udržalovou z Dolní Rovně. Není zcela bez zajímavosti, že její otec František Udržal byl říšským poslancem ve Vídni za Pardubicko v době Rakousko-Uherska, dále významným představitelem agrární strany, ministrem národní obrany a v letech 1929-1932 předsedou vlády.

První ratolest přišla téměř o rok později (11.2.1929), kdy se narodil syn Arnošt junior. Když už hovoříme o jeho dětech, dalšími potomky již byly dcery - 8.12.1930 se narodila Mariana a 28.6.1941 poslední dítě - Anna.

Dalším zajímavým datem v životě Arnošta byl rok 1931. Po úspěšné Výstavě tělesné výchovy a sportu v Pardubicích si manželé Košťálovi pronajali nově postavený hotel Grand, projektovaný architektem Gočárem. Už tehdy se prokázal jeho cit vytvořit z tehdy nového, nepříliš oblíbeného, a tedy i málo navštěvovaného, hotelu prvotřídní podnik, čehož si záhy všimli místní lidé, včetně tisku. Přispěly k tomu různé společenské události od svateb přes bankety a výroční plesy až po tzv. čajové “odpoledníčky” s hudbou tehdy populární pardubické kapely Jazz Lautner, nebo i ping-pongové a kulečnickové turnaje mezi návštěvníky podniku. Exotická vinárna v suterénu hotelu se stala mezi Pardubčany vyhledávaným místem. Přesto se však nezapomínalo, že stavba byla mnohým z nich trnem v oku a zlí jazykové tradovali, že místo rozcvičky hoteliér Košťál vždy po ránu obíhá s dlouhou železnou tyčí Grand a u stěn, které byly obloženy barevnými kachličkami, shazuje odfouklé části dolů, aby nespadly kolemjdoucím na hlavu.

Přes všechny řeči si Arnošt ve vedení hotelu vedl nadměru zdatně a nebylo pochyb, kdo převezme po stárnoucím otcovi hlavní rodinný ma-

4) Podle sdělení p. Arnošta Košťála ml. nebyl při mobilizaci na vojnu přijat díky své krátkozrakosti. Paní Anna Košťálová-Bekárková tuto souvislost popírá a brzký návrat připisuje právě jen rychlé demobilizaci.

